

ANALIZA A1 Wykład: J. Wróblewski
KOŁOKWIUM nr **5**, zestaw **A**, 14.11.2006

Zadanie 9.

Wskazać liczbę naturalną k , dla której granica

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{3n^2 + 2 \cdot \sqrt[6]{n^k + 1}}{n^2 + 5 \cdot \sqrt[3]{n^7 + 7} + 7 \cdot \sqrt{n^4 + 4}}$$

istnieje i jest liczbą rzeczywistą dodatnią. Obliczyć wartość granicy przy tak wybranej liczbie k .

Rozwiązanie:

Dzieląc licznik i mianownik danego wyrażenia przez $n^{7/3}$ otrzymujemy

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{3n^2 + 2 \cdot \sqrt[6]{n^k + 1}}{n^2 + 5 \cdot \sqrt[3]{n^7 + 7} + 7 \cdot \sqrt{n^4 + 4}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\frac{3}{n^{1/3}} + 2 \cdot \sqrt[6]{n^{k-14} + \frac{1}{n^{14}}}}{\frac{1}{n^{1/3}} + 5 \cdot \sqrt[3]{1 + \frac{7}{n^7}} + 7 \cdot \sqrt{\frac{1}{n^{2/3}} + \frac{4}{n^{14/3}}}}.$$

Mianownik ostatniego wyrażenia dąży do 5 przy $n \rightarrow \infty$, natomiast licznik ma granicę skończoną dodatnią dla $k = 14$ i granica licznika jest wtedy równa 2.

Odpowiedź: Przy $k = 14$ granica jest równa $2/5$.

Uwaga: Liczba $k = 14$ jest jedyną liczbą spełniającą warunki zadania. Jednak zgodnie z poleceniem wystarczyło wskazać k , bez konieczności uzasadnienia, że takie k jest tylko jedno.

Zadanie 10.

Dowieść, że dla każdej liczby całkowitej dodatniej n zachodzi nierówność

$$n \cdot \binom{2n}{n} < \frac{5^n}{2}.$$

Rozwiązanie:

Zamierzamy przeprowadzić dowód indukcyjny.

Dla $n = 1$ mamy $n \cdot \binom{2n}{n} = 2$ oraz $\frac{5^n}{2} = 5/2$, a zatem dana w zadaniu nierówność przyjmuje postać $2 < 5/2$, jest więc prawdziwa.

Niech teraz n będzie taką liczbą naturalną, że

$$n \cdot \binom{2n}{n} < \frac{5^n}{2}.$$

Chcemy wykazać, że

$$(n+1) \cdot \binom{2n+2}{n+1} < \frac{5^{n+1}}{2}.$$

Wychodząc od lewej strony powyższej nierówności otrzymujemy

$$\begin{aligned} (n+1) \cdot \binom{2n+2}{n+1} &= \frac{(n+1)(2n+2)!}{(n+1)!(n+1)!} = \frac{(n+1)(2n)!(2n+1)(2n+2)}{n!(n+1)n!(n+1)} = \\ &= n \cdot \binom{2n}{n} \cdot \frac{(n+1)(2n+1)(2n+2)}{n(n+1)(n+1)} = n \cdot \binom{2n}{n} \cdot \frac{2(2n+1)}{n} < \frac{5^n}{2} \cdot \frac{4n+2}{n} \leq \frac{5^n}{2} \cdot 5 = \frac{5^{n+1}}{2}, \end{aligned}$$

o ile udowodnimy, że

$$\frac{4n+2}{n} \leq 5.$$

Powyższa nierówność jest równoważna nierówności

$$4n+2 \leq 5n,$$

czyli $n \geq 2$.

Drugi krok indukcyjny został więc przeprowadzony tylko dla $n \geq 2$.

Dla kompletności dowodu należy sprawdzić daną w treści zadania nierówność dla $n=2$, gdyż to sprawdzenie okazuje się przejmować rolę pierwszego kroku indukcyjnego:

$$2 \cdot \binom{4}{2} = 12 < 25/2 = \frac{5^2}{2}.$$

Na mocy zasady indukcji matematycznej dana w zadaniu nierówność została udowodniona dla każdej liczby naturalnej $n \geq 2$, a ponadto na początku rozwiązania wykonaliśmy sprawdzenie dla $n=1$.

Uwagi:

Sprawdzenie dla $n=2$ nie wydaje się wymagać wiele pracy, jednak brak świadomości konieczności wykonania tego sprawdzenia jest bardzo poważnym błędem.

Jeśli zamiast nierówności

$$\frac{4n+2}{n} \leq 5$$

pojawi się nierówność

$$\frac{4n+2}{n} < 5,$$

to w konsekwencji drugi krok indukcyjny zostanie przeprowadzony dla $n > 2$. Tym samym konieczne będzie także sprawdzenie dowodzonej nierówności dla $n=3$.